

Những 'điểm sáng' của ngành Hải quan trong quý I/2026

18:10 09/04/2026

Theo Cục Hải quan, Bộ Tài chính trong bối cảnh kinh tế thế giới nhiều biến động khó lường, đặc biệt là chiến sự căng thẳng tại Trung Đông, bài toán đặt ra với ngành Hải quan không chỉ là kiểm soát, mà còn phải giữ thông suốt dòng chảy thương mại, hỗ trợ doanh nghiệp thích ứng và duy trì tăng trưởng.

Cụ thể, tại Hội nghị giao ban quý I, triển khai nhiệm vụ quý II/2026, ông quan Nguyễn Văn Thọ, Cục trưởng Cục Hải cho biết, công tác xây dựng, hoàn thiện thể chế được ngành triển khai với cường độ cao, mang tính nền tảng.

Đơn cử, chỉ trong quý I/2026, Cục Hải quan đã hoàn thành hàng chục đề án ở các cấp, đồng thời tiếp tục hoàn thiện nhiều dự thảo nghị định, thông tư quan trọng. Đáng chú ý, việc đề xuất sửa đổi Luật Hải quan được đưa vào chương trình lập pháp năm 2026, thể hiện quyết tâm tạo hành lang pháp lý đồng bộ, phù hợp với yêu cầu hội nhập và chuyển đổi số.

Bên cạnh đó, cách tiếp cận xây dựng chính sách cũng có sự thay đổi rõ rệt. Các hội thảo, tọa đàm lấy ý kiến doanh nghiệp, hiệp hội, chuyên gia được tổ chức thường xuyên, giúp chính sách tiệm cận thực tiễn hơn, hạn chế vướng mắc khi triển khai. Đây là bước chuyển từ “quản lý” sang “đồng hành”, từ “ban hành” sang “cùng kiến tạo”.

Công chức Hải quan khu vực III kiểm tra hàng hóa xuất nhập khẩu qua địa bàn. Ảnh: KT

Trong quý I, cải cách hành chính và hiện đại hóa hải quan tiếp tục được đẩy mạnh. Các thủ tục được rà soát, cắt giảm, tái cấu trúc theo hướng đơn giản, minh bạch; phương án phân cấp, đơn giản hóa thủ tục hành chính được triển khai quyết liệt. Hệ thống đối thoại, tham vấn doanh nghiệp được duy trì linh hoạt, từ định kỳ đến đột xuất, giúp xử lý nhanh các vướng mắc phát sinh.

Thực hiện các nghị quyết của Bộ Chính trị, ngành Hải quan đã kiện toàn Ban Chỉ đạo, ban hành kế hoạch triển khai và tăng tốc xây dựng hệ thống Hải quan số. Các hệ thống công nghệ thông tin từng bước được hoàn thiện, kết nối với cơ sở dữ liệu quốc gia, hướng tới quản lý tập trung, minh bạch.

Đáng chú ý, việc thí điểm ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong hỗ trợ nghiệp vụ đã mang lại hiệu quả bước đầu. Chỉ trong thời gian ngắn, hệ thống hỗ trợ đã ghi nhận hơn 41.000 lượt truy cập, phản ánh nhu cầu lớn của cán bộ và doanh nghiệp, đồng thời mở ra hướng đi mới trong nâng cao chất lượng phục vụ.

Ở góc độ điều hành, dấu ấn rõ nét nhất trong quý I/2026 là khả năng phản ứng chính sách nhanh. Trước những vướng mắc phát sinh trong triển khai Nghị định 46/2026/NĐ-CP, Cục Hải quan đã kịp thời kiến nghị tháo gỡ, đồng thời bố trí lực lượng ứng trực 24/7 để thông quan hàng hóa, đặc biệt là thực phẩm nhập khẩu phục vụ dịp Tết Nguyên đán 2026.

Công chức ngành Hải quan kiểm tra hoạt động xuất, nhập khẩu xăng dầu. Ảnh: KT

Trước tác động từ xung đột Trung Đông, ngành Hải quan đã chủ động triển khai các giải pháp hỗ trợ doanh nghiệp, ưu tiên xử lý thủ tục đối với hàng hóa đi qua khu vực bị ảnh hưởng, đồng thời cập nhật chính sách thuế đối với xăng dầu nhằm đảm bảo an ninh năng lượng.

Trên nền tảng cải cách và điều hành linh hoạt, hoạt động xuất nhập khẩu trong quý I/2026 ghi nhận những con số ấn tượng. Tổng kim ngạch đạt 249,5 tỷ USD, tăng 23% so với cùng kỳ; trong đó xuất khẩu đạt 122,93 tỷ USD, nhập khẩu đạt 126,57 tỷ USD. Dù cán cân thương mại nhập siêu 3,64 tỷ USD, nhưng đây là tín hiệu cho thấy nhu cầu nguyên liệu phục vụ sản xuất đang tăng lên, phản ánh sự phục hồi của nền kinh tế.

Kết quả, trong quý I/2026, toàn ngành Hải Quan thu đạt 117.105 tỷ đồng, tăng 14,4% so với cùng kỳ; công tác kiểm soát hải quan vẫn được duy trì chặt chẽ. Hàng nghìn vụ vi phạm bị phát hiện, xử lý, tập trung vào các hành vi buôn lậu, gian lận thương mại, vận chuyển trái phép hàng hóa, đặc biệt là xăng dầu, vàng và hàng vi phạm sở hữu trí tuệ.

Ông Nguyễn Văn Thọ, Cục trưởng Cục Hải quan cho biết, bước sang quý II/2026, thách thức đặt ra không nhỏ. Trước bối cảnh đó, ngành Hải quan xác định tiếp tục đẩy mạnh cải cách, hoàn thiện thể chế, đồng thời nâng cao hiệu quả kiểm soát. Đồng thời, yêu cầu toàn ngành phải giữ vững kỷ luật, kỷ cương, tăng tốc cải cách, đồng hành cùng doanh nghiệp nhưng không buông lỏng quản lý.

Ông Nguyễn Văn Thọ, Cục trưởng Cục Hải quan cũng đặt ra một loạt nhiệm vụ trọng tâm trong quý II/2026, cụ thể:

Khẩn trương hoàn thiện các đề án theo lộ trình, đặc biệt là các nội dung liên quan đến sửa đổi Luật Hải quan và các văn bản hướng dẫn. Đây là nền tảng pháp lý quan trọng cho giai đoạn phát triển tiếp theo. Cùng với đó, tiếp tục đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính, hiện đại hóa hải quan, lấy doanh nghiệp làm trung tâm phục vụ. Việc tăng cường đối thoại, tham vấn sẽ giúp kịp thời tháo gỡ khó khăn, tạo môi trường kinh doanh thuận lợi hơn.

Trong lĩnh vực thu ngân sách, yêu cầu đặt ra là triển khai đồng bộ các giải pháp chống thất thu, khai thác hiệu quả nguồn thu, phấn đấu hoàn thành và vượt dự toán năm 2026.

Công tác kiểm soát hải quan sẽ tiếp tục được nâng lên một bước, theo hướng hiện đại, dựa trên phân tích rủi ro và ứng dụng công nghệ. Việc đánh giá, cảnh báo sớm các mặt hàng, lĩnh vực rủi ro sẽ giúp nâng cao hiệu quả phòng ngừa.

Đồng thời, ngành Hải quan cũng tập trung nâng cao hiệu quả sử dụng trang thiết bị, siết chặt kỷ luật, kỷ cương hành chính, đảm bảo bộ máy vận hành thông suốt, chuyên nghiệp. Chuyển đổi số tiếp tục được xác định là động lực then chốt, với mục tiêu hoàn thiện hệ thống Hải quan số, mở rộng ứng dụng trí tuệ nhân tạo, kết nối dữ liệu liên thông.

Tuấn Ngọc